

POLISH ABSTRACTS POLNISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRAKTY

KATALIN VARGA, CSABA DIÓSZEGHY & GÁBOR FRITÚZ (s.137)

Sugestywna komunikacja z pacjentami poddanymi sztucznej wentylacji: Wykorzystanie respiratora jest metodą ratowania życia coraz częściej stosowaną na oddziałach intensywnej terapii (OIT) u pacjentów w stanie krytycznym. Obecnie coraz bardziej jest oczywiste, że pacjenci przebywający na OIT obok intensywnego fizycznego leczenia przez specjalistę wymagają także silnego wsparcia psychologicznego w celu lepszego tolerowania stresorów oraz skutecznego ich zwalczania. Pacjenci porzebrują pomocy w zrozumieniu celu leczenia, a także informacji o czekających ich na pozór przerażających okolicznościach. W ten sposób wspieramy korzystne nastawienie pacjenta do zaistniałej sytuacji. W niniejszym studium rozważamy zagadnienie „wsparcia psychologicznego przy pomocy pozytywnych sugestii”, w ramach którego pacjentom poddanym sztucznej wentylacji udzielana jest sugestywna pomoc w oparciu o zasady komunikacji hipnotycznej. Opisujemy istotę zagadnienia w fazie rozpoczęcia (1), podtrzymania (2) i zakończenia (3) sztucznej wentylacji, podkreślając odrębność uwarunkowań psychologicznych w poszczególnych fazach, jak również przytaczamy dosłownie sugestie stosowane w wymienionych fazach. Przedstawiamy w skrócie prospektywne, randomizowane wyniki badań, w których stosowaliśmy niniejszą metodę.

Słowa kluczowe: sugestia, komunikacja, intensywna terapia, sztuczna wentylacja, zmieniony stan świadomości, pozytywność, informowanie pacjenta

ADRIENN K. SZILÁGYI, CSABA DIÓSZEGHY, LILLA BENCZÚR & KATALIN VARGA (s.149)

Skuteczność pomocy psychicznej w oparciu o pozytywne sugestie u pacjentów poddanych sztucznej wentylacji: Celem stosowania intensywnej terapii jest opanowanie sytuacji stanu krytycznego pacjenta, przy utrzymaniu jak najwyższego poziomu jakości życia. Przewlekłe leczenie z powikłaniami fizycznymi i psychicznymi oraz jatrogennymi skutkami może pogorszyć przewidywane wyniki. Empirycznie udowodnione pozytywne oddziaływanie pomocy psychicznej udzielanej pacjentom potwierdzamy poniższym badaniem. W naszym prospektywnym, randomizowanym i kontrolowanym badaniu przeprowadziliśmy terapię pomocy psychicznej w oparciu o pozytywną sugestię wśród pacjentów przebywających na dwóch oddziałach intensywnej terapii w Budapeszcie, poddanych sztucznej wentylacji przez okres dłuższy niż 48 godzin, uzupełniającą zabiegi somatyczne. Przeprowadziliśmy badania w grupie 60 osób (27 osób grupa kontrolna, 33 osoby poddane sugestii) i na podstawie danych, statystycznie sygnifikacyjnie ($p < 0,04$) o ponad 2,5 doby skrócił się czas sztucznej wentylacji oraz o 4 doby został skrócony okres pobytu na oddziale, wśród pacjentów poddanych sugestii. Jeżeli przez okres conajmniej 50% czasu spędzonego na oddziale pacjentem zajmował się ten sam psycholog,

spowodowało to na poziomie sygnifikacji $p < 0,01$ obniżenie obydwu parametrów o 3,5 doby. Śmierć pacjentów pod opieką stabilnego psychologa nastąpiła w głównej mierze z powodu podeszłego wieku i ciężkiego stanu. Proces agonii pacjentów skrócił się o 4,5 doby, inni pacjenci natomiast szybciej mogli opuścić oddział intensywnej w stosunku do grupy kontrolnej, w której wśród umierających charakterystyczne było przedłużone stosowanie sztucznej wentylacji.

Słowa kluczowe: intensywna terapia, jakość życia, rokowanie, czas stosowania sztucznej wentylacji, czas pobytu na oddziale, sztuczna wentylacja, śmiertelność, sugestywna komunikacja, psychiczny nadzór nad pacjentem, podstawowe potrzeby, stres posttraumatyczny (PTSD), posttraumatyczne objawy

BETTINA PIKÓ & LÁSZLÓ BRASSAI (s.171)

Wartościowanie i postawy związane ze zdrowiem: Badanie porównawcze młodzieży z Węgier z młodzieżą zamieszkałą w Siedmiogrodzie: Badano już wiele czynników wpływających na zachowanie zdrowia w wieku młodzieńczym, wśród nich czołowe miejsce zajmują kryteria wartościowania. Coraz więcej badań dotyczących zachowania zdrowia w wieku dorastania obejmuje również czynniki kulturowe. Głównym celem niniejszego studium była analiza w jaki sposób określone wartości wpływają na zachowanie zdrowia wśród młodzieży. Zbieranie danych – badanie międzykulturowe – przeprowadziliśmy w środowisku studentów z Szeged (Węgry, $N = 160$) oraz z Târgu Mureș (Marosvásárhely, Siedmiogród, Rumunia, $N = 124$) w formie samodzielnego wypełniania ankiety. W badaniu występowały następujące kryteria wartości: dziecięce poczucie obowiązku, orientacja rodzinna, męska dominacja, kolektywizm, fatalizm. Poza tym występowały jeszcze cztery zmienne dotyczące zachowania zdrowia: palenie papierosów, spożycie alkoholu i marihuany oraz aktywność sportowa. Niezależnie od przynależności kulturowej ankietowane studentki preferowały raczej wartości poczucia obowiązku i kolektywizm, studenci natomiast męską dominację. Węgierski wzorzec świadczy o częstym spożywaniu alkoholu, a siedmiogrodzki natomiast o większej aktywności sportowej. Spożycie alkoholu w obydwu ankietowanych grupach występowało częściej w środowisku mężczyzn. Również kilka istotnych różnic kulturowych stwierdzono wśród kryteriów wartości i postawy związanej z zachowaniem zdrowia. W węgierskim wzorcu fatalizm występował równolegle ze spożyciem środków odurzających, natomiast w grupie siedmiogrodzkiej męska dominacja występowała równolegle z aktywnością sportową. W obydwu grupach stwierdzono, że preferowanie wartości socjalnych – dziecięce poczucie obowiązku, orientacja rodzinna i kolektywizm – idzie w parze z niższym spożyciem środków odurzających oraz wyższym poziomem aktywności sportowej, czyli ogólnie biorąc stwarza profil sprzyjający zachowaniu zdrowia.

Słowa kluczowe: badania międzykulturowe, młodzież, spożycie środków odurzających, zachowanie zdrowia, wartości

ATTILA VANDRA (s.183)

Wpływ gry psychologicznej na higienę mentalną w wychowaniu: Osoby pragnące zająć się problemami higieny mentalnej w stopniu wyższym niż przeciętnie, wybierają zawód polegający na udzielaniu wsparcia (*nauczyciele*, psychologowie itp.). Dlatego też pedagodzy również

potrzebują rozwoju swojej osobowości, podobnie jak jest to wskazane dla psychoterapeutów. Wprowadzenie tego w Rumunii napotyka jednakże na duże trudności. „Wychowanie jest procesem jednokierunkowym” – w wyniku tak błędnych przekonań na pedagogach spoczywa presja przejęcia roli Wybawiciela. Wybawiciel próbuje rozwiązać problemy drugiej osoby z własnego punktu widzenia, wbrew jej woli. Badania potwierdzają tendencję „wybawicielską” pedagogów. Rola Wybawiciela ma dwa negatywne następstwa: hamuje maturyzację dzieci oraz generuje powstanie gry psychologicznej. Uczestnicy tej gry dokładają wszelkich starań by cierpieć, a także sprawiać cierpienie swoim partnerom i przez to stwarzają duże zagrożenie dla higieny mentalnej w środowisku szkolnym. Działaniem zapobiegawczym jest wychowanie w duchu maturyzacji, przy spełnieniu warunku zachowania asertywności w rozwiązywaniu konfliktów i pozycji zdrowia psychicznego OK–OK. Autor wysuwa wnioski, że zagadnienie pozycji życiowej przejmuje przede wszystkim psychologia humanistyczna i analiza transakcyjna. W Rumunii wprowadzenie pedagogiki w oparciu o tę szkołę psychologii wydaje się obiecującą możliwością, lecz nie jest to *możliwość* wyłączna i jedyna. Trudności wywodzą się z faktu, że pedagogika Gordona jest nieznaną literaturze fachowej, a rumuńska analiza transakcyjna jest nadal w powijakach.

Słowa kluczowe: higiena mentalna, szkoła, analiza transakcyjna, psychologia, pedagogika Gordona, gry, wychowanie, maturyzacja, asertywny, prewencja, Rumunia

ARIEL MITEV (s.205)

Analiza narratywna w systemie Frye epizodów alkoholowych z życia studentów: Jeżeli marketing wyróżnia się tym, że dla osiągnięcia celów handlowych wykorzystuje znane legendy lub kreuje nowe, nasuwa się więc pytanie, czy legendy można wykorzystać w kampaniach o celach społecznych. Naszym celem jest przedstawienie znaczenia spożycia alkoholu w gronie dzisiejszych studentów i jakie epizody są z tym związane. Sądzymy, że motywy odnalezione w autentycznych epizodach można wykorzystać przy planowaniu i przeprowadzeniu promocji marketingowych o celach społecznych. Stosownie do tego, badanie było przeprowadzone głównie w oparciu o analizę narratywną. Analizowaliśmy 146 narratywów spożycia alkoholu oraz 134 narratywów reklamy alkoholu. Artykuł zawiera analizę strukturalną epizodów spożycia alkoholu wśród studentów. Do analizy wykorzystaliśmy system müthos Northrop Frye’a, według którego narratywy zakwalifikowaliśmy do czterech kategorii: komedia, romans, tragedia i ironia. Mimo że posiadamy dużo informacji na temat, w jaki sposób funkcjonuje wiedza i logiczny sposób myślenia, to jednak mało wiemy o tym, jak można tworzyć dobre epizody. W artykule przedstawiamy dydaktycznie system Frye’a, poszukując w trakcie „dobrych” epizodów. Niniejsze studium jest pomocne w tym znaczeniu, że przekazuje strukturalny warsztat narzędzi, z którego możemy swobodnie korzystać, zachowując ostrożność, aby jednocześnie nie hamować kreatywności i wiarygodności tworzonych epizodów.

Słowa kluczowe: spożycie alkoholu przez młodzież, analiza narratywna, legenda, marketing społeczny, reklama, komedia, romans, tragedia, ironia